

Előzetes őszi számunkból

„Egy kisfiú, aki a tiltás ellenére elvette a cukorkásdobozt, anyjától testi fenytést (pofont) kapott, majd elmenekült előle, csak estére tért haza. A hazatérő apától akkor kapott ki. A gyermekben úgy csapódott le mindez, hogy jó végül is, hogy kikapott, legalább nincs többé rossz lelkiismerete.”

Ezzel a nem túl vidám, ám valószínűleg még napjainkban is gyakori és nagyon tanulságos nevelési példával „ajánljuk” őszi számunkat: a *Műhely*-ben Kovács Szabolcs református lelkész próbálja az őt megillető helyre állítani a keresztyén etikai nevelés *norma proximáját*, a lelkiismeret princípiumát. A szerző választ keres arra a kérdésre is: „hogyan lehet egy mai, modern, komplikált felépítésű társadalomban konkrét helyzetekben (...) autoritást képviselni”, illetve hogy mi a szerepe a családnak, a közösségnek, az egyháznak és intézményeknek az autonóm lelkiismeretre való nevelésben.

„A pedagógus szaktanárként, osztályfőnökként (...) gyakran találkozik a tanulók társadalomra vonatkozó kérdéseivel.” A válasz megadásához Varga Norbert *A tudás más szempontból ...* című tanulmányában a világirodalom egyik legismertebb művének, a Bibliának a tanulmányozását ajánlja, hogy annak „etikai és társadalmi iránymutatásai hasznosak lehessenek az egyre inkább diffúz és atomizálódott társadalmi környezetben szolgáló pedagógusok számára is.”

A pedagógus, szakember tájékozottságának fontosságát emeli ki Kovács Réka Rozália is *Az istenkép pszichológiai, pedagógiai megközelítései* c. írásában: a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie abban: „hogyan a gyermekek aktuális fejlődési szakasza miként hat istenképükre...”; hogy bizalmi kapcsolatot alakíthassanak ki a gyermekkel, ami alapul szolgál a torz istenképekkel kapcsolatos szorongások oldásában.

Benő Eszter *Kreatív írás és idegennyelv-oktatás* című érdekes írásában – melyet eltávolodunk eddigi témáinktól – az idegennyelv-oktatásban, az íráskészség fejlesztésében végbemenő szemléletváltásról olvashatunk: „a gondolatok és ötletek írás közben alakulnak (...) és az idegen nyelvi írás során egy új produktum keletkezik, amit a tanuló épít fel, és ami sokat elárul a személyiségéről, (...) kreativitásáról.” A kreatív írás révén – állítja a szerző – a szövegalkotás az örömszerzés és felfedezés eszközévé válik.

A szöveget azonban nemcsak megfogalmazni, de megérteni is fontos iskolai követelmény, melyre a matematikai didaktikában, a szöveges feladatok megoldására is megfelelő módszert kell találnia a szaktanárnak. Máté Ilona tanárnő a bihardíószegi általános iskolában végzett – a modern agy kutatás eredményeit is figyelembe vevő – kísérletéről számol be a *Szöveges feladatok a matematikai didaktikában* c. írásában.

Mindkét írásból kitűnik, hogy tanítványaink érdeklődésének fölkelte nélkülözhetetlen eszköz, ha „azt kívánjuk, hogy velünk együtt fedezzék fel a környező világot”, ehhez viszont „olyan témákat feladatokat kell választanunk a számukra, amelyek amellet, hogy érdekesek, (...) kreativitásra (...) buzdítanak. Ilyen témát ajánl a képzőművészeti nevelés érdekessé, vonzóvá tételéhez Muhi Sándor tanár úr, akit ezúttal nem érdekel más, mint a *Pénz, pénz, pénz!*

Az *Örökség* rovatunkban előbb Szabó K. Attila tanár úr tájékoztat egy százéves „modern és új palotáról”, majd a kárpátaljai magyar főiskola tanára, Reho Anna vezet el minket a 19. századba, amikor a korabeli kiseddóvók a rendszeres és céltudatos tevékenység érdekében, a módszertani munkájuk tökéletesítésére óvónői szakosztályt hoznak létre az északkelet-magyarországi régióban (Kárpátalján) is.

A neves pedagóguselődöket bemutató *Portré* rovatunkban a pszichológia területén is jelentős kutatásokat végző amerikai Jerome Bruner után Fodor László tanár úr a 19. századi magyar nevelésügy egyik kiváló képviselőjét, a *magyar tanítók tanítóját*, dr. Kiss Áront mutatja be, aki „fontos szakmai feladatának tartotta a tanítóképzőben dolgozó tanárok alapos és széles körű tudományos képzettségét, (...) végső soron és a legnagyobb mértékben tőlük függ nemcsak az oktatás minősége, hanem az egész társadalom fejlődése is.”

Mi ehhez az íráshoz válogattunk olvasóink számára a száz évvel ezelőtt megjelent *Magyar gyermekjáték-gyűjtemény*-ből abban a reményben, hogy a korabeli magyar gyermekjátékok ma is hasznos eszközei lehetnek tanítónak, óvónőnek egyaránt.

Könyvespolc rovatunkban két, Pomogáts Béla neves irodalomtörténészünk által összeállított verseskötetet ajánl a pedagóguskollégák figyelmébe Málnási Ferenc tanár úr, a *Magyar ünnepek* és a *Nyelvbaza* című köteteket, egy csokornyí verset „lelket és szívet megmozdító olvasmányok”-ként, melyek tartalmasabbá tehetik a munkás köznapokat is.

Az *Események*-ben megtudhatjuk, hogyan keresték a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum diákjai lengyelországi és törökországi társaikkal együtt a minket körülölelő harmóniát, illetve hogy mit „keresett” hatszáz magyarságkutató augusztus 15-e és 21-e között Kolozsváron, abban a városban, mely „maga a sűrített Erdély.”

Kívánjuk, hogy olvasóink „köznapi” pedagógusi munkája is váljék tartalmasabbá, kreatívabbá és játékosabbá az őszi lapszám olvasása révén, és reméljük, hogy kilencedik évfolyamunk negyedik, téli számát ünnepivé tudjuk varázsolni pedagógus szövetségünk 20 évessé válása tiszteletére.

Székely Győző
főszerkesztő